GAZETA KRAKOWSKA

N^ro 84.

Z KRAKOWA DNIA 20 PAŹDZIERNIKA 1824 ROKU WE ŚRODĘ.

Z Warszawy d. 11 Października.

Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu

Czyni wiadomo, osobom interessowanym, że Kommissyia Centralna Likwidacyyna Królestwa Polskiego upoważniona Postanowieniem Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 27 Stycznia r. b. do przeyrzenia i obliczenia pretensyy prywatnych z Konwencyiow Berlińskiey z dnia 10/22 Maia 1809 r. i Wiedeńskiey z dnia 17/29 Czerwca 1811 wypływaiących w którey stosownie do obwieszczenia z dnia 6 Sierpnia r. b. Nro 2197 wszelkie Obligacyie Hypoteczne przez Rząd Xięztwa Warszawskiego na zaciągnioną pożyczkę, oraz wszelkie certyfikaty przez byłą Kommissyią Centralną Likwidacyyną za rozbrane Domy i zaięte place dla Prażan wydane, przed dniem 1 Stycznia 1825 r. złożone bydź winny; w mieyscu takowych oddzielne poświadczenia według przepisaney formy za dowód ich przyięcia wydawać będzie. — Ze zaś takie dowody zastępować będą mieysce pierwotnych obligacyy, i certyfikatów w całem ich znaczeniu; nie odeymuie się przeto właścicielom tychże prawa zarządzania pod względem przekazu tytułów własności rzeczonych dowodów, lub podnoszenia w terminach przypadaiącego i przez Skarb opłacanego procentu, dopotąd, dopokąd dalsze postanowienia Rządu, w tey mierze ogłoszonemi nie zostaną. — Działo się w Warszawie d. 4 Października 1824 r.

Z polecenia Ministra Prezyduiącego, Radca Stanu,
(podpisano) *Plater*.
Sekr: Jlny, (podp:) *Kruszyński*.

Z Paryża d. 4 Października.

Monitor zawiera dwa rozporządzenia Królewskie: pierwszem mianowany iest Xże Bordeaux (Wnuk J. K. M.) pułkownikem — jenerałem gwardyi Szwaycarskiey, a drugiem udzielone iest powszechne przebaczenie wszystkim zbiegom woyska lądowego i nawet nieobecnym, jeżeli się w przeciągu 3 miesięcy stawią.

Poseł Francuzki przy Seymie związku Niemieckiego P. Reinh. r d. 1 a Ces. Rossyyski Poseł, H. Pozzo di Borgo d. 2 b. m. mieli u Krola posłuchania. Dama, która

podała podczas wiazdu Królewi prośbę miała także prywatne posłuchanie.

D. 1 była rada Ministrów u Hr. Villele.

Pogrzeb ciała zmarłego Króla nastąpi d. 25 b. m. a koronacyia panuiącego Monarchy naywcześniey w Maiu roku przyszłego.

Sztab korpusu Inżynierów, który od 9 lat do 350 officerów pomnieyszony został, składać się znowu ma z 400, pomiędzy któremi będzie 25 pułkowników doglądaiących fortyfikacyy, 25 podpułkowników zostaiących w głównych twierdzach, 60 naczelników bataliionowych, 140 kapitanow 1wszey, a 120 drugiey klassy i 90 podporuczników.

Mowią, iż Jeneral porucznik Excelman (który iak wiadomo był w r. 1815 wygnany, a potem otrzymał pozwolenie do powrotu, miał u Króla posłuchanie, który wyrzekł do niego te słowa: „ Jenerale zapominam co dawniey zaszło, i przypominam tylko sobie, że gdy byłeś od Bonapartego do scigania mnie wysłany, udałeś się przeciwną odemnie drogą. „

Onegday zawarty został kontrakt kupna należącego do Hr. Montlaure pałacu. Rząd kupił go za połmilliiona Franków i nakazał dla Ministerstwa spraw duchownych urządzić.

Infant Portugalski Michał odiechał wczoray ztąd z całym orszakiem do Wiednia. Osoby maiącego do niego pretensyie, maią się z nim udawać do Hr. Rio-Major, gdyż Poseł Portugalski niema upoważnienia do trudnienia się podobnemi sprawami.

P. Chateaubriand wydał drugie pisemko o zniesieniu cenzury, ktory przedmiot iest ciągle celem rozmów. Dziennik Codzienny ogłasza wiadomość o ofiarowaney i nieprzyiętey przez P. Chateaubriand pensyi zupełnie zazmyślona.

Wczoray popołudniu Poseł Austryiacki, Baron Vincent, udał się do Hr. Villele i rozmawiał blisko dwie godziny.

Podczas ostatniego przeglądu woyska ieden narodowy gwardysta, który podczas wiazdu podał Królowi prośbę, wystąpił z szeregu i żalił się przed Monarchą, że ieszcze nie odebrał odpowiedzi. „ Bydź to może Mci Gwardyiaku (odpowiedział Król łagodnie) bo od dwoch dni tyle miałem do czynienia, iż niemogłem się WPana prośbą zatrudnić; ale bądź spokoyny odbierzesz odpowiedz. „

Pani Genlis otrzymała od Xięgarza Ladvokat za swoie Pamiętniki 40.000 Fr.

Wystawienia Talmy w Lionie ściągnęły do tego miasta przeszło 10.000 widzów, i ostatnie wystawienie przyniosło mu 7000 Fr.

D. 25 z. m. zatrzymano w Lionie przy rogatce woz wódki. Zołnierze tak się nią spili, iż runt nazaiutrz rano znalazł całą straż, zacząwszy od kaprala aż do żołnierza leżącą piianą. Szyldwach musiał nawet bydź na odwach zaniesiony.

Rozchodzi się wieść, że Xże Montmorency i Xże Belluny powrócą wkrotce do Ministeryium.

Przy kopaniach w starym mieście Famars przy Walencienie znaleziono niedawno 3 bronzowe wazony z 9955 sztukami srebrney monety z czasów Cesarzów Augusta i Konstantego.

Opat de la Mennais powrocił tu z swey podrozy do Włoch.

Nowa opera w 5 aktach przez P. Kazmierza Bonjour napisana: „Mąż w dobrym stanie," z powszechnemi oklaskami na *Teatre français* przyiętą została.

Surowe postanowienie względem przyieżdżaiących do Francyi Hiszpanów, zostało cokolwiek złagodzone. Paszport wydany w Madrycie przez Ministra lub Intendenta jeneralnego albo w prowincyjach przez Jenerała kapitana lub Intendent policyi nie potrzebuie dla wiechania do Francyi poselany bydź wyższem Francuzkiem władzom. Wychodnie zaś Włoscy nie mogą do Francyi wiechać, ieżeli nie są opatrzonemi paszportem od Władzy kraiu swego lub Posła, albo Konsulów swego narodu.

Z Madrytu d. 24 Września.

Onegday wyiechał N. Król z St. Idefonso do Eskurial. Uda się tamże Minister Zea Bermudez, iak mówią, w towarzystwie P. Ugarte. Powszechnie sądzą, iż wniyście Zea Bermudez do rady zrządzi zmianę w Ministeryium, a przynaymniey PP. Calomarde i Aimerich oddalonemi zostaną.— P. Zea Bermudez miewa częste narady z zagranicznemi Posłami, a mianowicie z Nuncyuszem Papiezkiem, który mocno nagania przesadne postępowanie duchowieństwa Hiszpańskiego. — Były Minister Cruz ciągle ieszcze trzymany iest w ścisłym więzieniu, i im daley posuwa się iego sprawa, tem większa okazuie się liczba wchodzących do niey osób. Należą do niey: Jenerał St. Marc, siedzący w więzieniu w Walencyi; były Intendent Aguilor, ktorego tu z Kordowy przywieziono, i Pułkownik Locho, który przed dwiema laty okazał się gorliwem obrońcą sprawy Króla. — W Segowii uwięziono na nowo wszystkie na mocy wyroku przebaczenia uwolnione osoby.

Pieniądze są u nas wielką rzadkością. Urzędnicy nie są od 4 miesięcy płatnemi.

Wyrokiem Królewskim zniesiona iest celna opłata od przywożonego z Ameryki złota i srebra.

Pod Almeria pochwycono żebraka, który z buntownikami wylądował. Znaleziono przy nim ważne listy i wexle na 4 mill: realów, ktore przez domy handlowe w Kadyxie, Maladze i Sewilli wypłacone bydź miały. W Castelon de la Plana uwięziono kilkanaście kobiet. W cytadeli Walencyyskiey urządzaią więzienia na pomieszczenie osób, które należały do zaboystwa Jenerała Eliot.

Zdarzenia w Tarytie wykryły, iż postępowanie Capape w Saragossie było intrygą, dla ohydzenia roialistom rządu Królewskiego. Starano się wszystkiemi sposabami utwierdzić mniemanie o istnieniu tayney Apostolskiey junty i potrafiono nakłonić Ministrów do wydania wiadomego zawieszenia tworzenia korpusów ochotników. Wszystko to zmierzało do przygotowania wybuchnąć maiącego spisku. Rząd przekonawszy się o istotnie zmyślonem istnieniu Apostolskiey junty, tem dzielniey starać się będzie wytępić rewolucyyne komitety i nadać większy wpływ roialistom.

W Mancha znaydować się ma konstytucyyna banda z 200 głów złożona, którą dowodzi szlachcic tamteyszey prowincyi i były Prefekt w Kuensa.

Były Minister woienny Lopez Banos stoi w ciasninie Gibraltarskiey z 150 ludzmi na okręcie. Golfin, były czło-

nek Stanów z Katalonii, bawiący teraz w Gibraltarze, odebrał list od Kalatrawy z Lizbony, w którym wzywa go, aby do niego przybył, gdyż spodziewa się w krótce pomyślnieyszego zwrotu rzeczy.

Z Londynu d. 1 Października.

P. Canning powróciwszy tu d. 28 z. m. z swey podróży do Irlandyi, pracował dziś w wydziale spraw zagranicznych i zaraz potem poiechał do Króla do Windsor.

Onegday odbył się obiór nowego Lorda Prezydenta miasta Londynu i wybor padł na Ławnika Garret, z cechu złotniczego. Dotychczasowemu zaś Prezydentowi, Ławnikowi Waithman, uchwaliła rada gminna podziękowanie za dobre sprawowanie urzędu swoiego.

Jutro spodziewany tu iest na powrót Kolumbiyski Deputowany Hurtado z Paryża. Drugi Deputowany teyże Rzpltey Rawenga odiechał do tey stolicy, potem odpłynie z Gwernsey do Kolumbii.

W Maladze zaszła tak wielka kłótnia między mieszkańcami i Angielskim Konsulem Mark, iż ostatni zmuszony został wywiesić banderę swoiego narodu i inne przedsięwziąść środki dla bezpieczeństwa swoiego

Między 20 i 26 Września zawinęło do portu Londyńskiego przeszło 400 kupieckich okrętow powiększey części owsem wyładowanych.

Rękodzielnie iedwabne w Coventry podnoszą się z nadzwyczayną szypkością i z pewnością spodziewać się można znacznego wywozu Angielskich fabrykatow iedwabiu.

Od zachodniey drogi miasta Londynu zakładaią teraz wiele dróg w głąb kraiu. Między Liwerpool i Birmingham tudzież między Londynem i Edinburgiem założone bydź maią żelazne kolcie, dla ułatwienia podróżnym przez parowe machiny tańszey podróży.

Mowią, iż Krol Portugalski odłożył przyznanie niepodległości Brazylii az do porozumienia się z wielkiemi Europeyskiemi Mocarstwami.

Jak znaczna iest w Irlandyi gruntowa posiadłość niektórych Biskupow, okazuie się z podanego Parlamentowi podczas ostatnich posiedzeń pisma, iż Prymas Irlandyi, Lord Beresford, Arcybiskup w Armagh posiada 94 000 morgow gruntu Angielskiey miary, pomiędzy któremi znayduie się 75,000 morgow urodzaynego; Biskup w Derry nawet 150,000 morgów, i t. d.

Nakoniec nadeszły pocieszniceysze doniesienia z Cap Coast-Castle. Aschantowie uderzyli d. 11 Lipca pod dowodztwem Króla na Cap-Coast, lecz zostali przez Anglikow i Fantisów pod dowodztwem Pułkownika Sutherland zupełnie pobitemi i musieli z wszystkich stron się cofnąć. Liczba ich wynosiła do 15,000 ludzi, ktorzy po przywitaniu ich kartaczami w nieładzie ustępowali. Strata Anglików składa się z 105 zabitych i 400 ranionych, powiększey Fantisow. Mała liczba Anglikow i ociężałość Fantisow iest przyczyną, iż nie odniesiono należytey korzyści z nieładu nieprzyiaciela. Lud przybyłey fregaty Tetydy znaydował się w bitwie. D. 22 Lipca odpłynęła ta fregata na powrot do Anglii, na ktorey powraca Pułkownik Sutherland, zdawszy dowodztwo Podpułkownikowi Grant.

Kolumbiyski Senator Mosquera oddal Deputowanemu Angielskiemu, P. Henderson, znaczną ilość kory Pitoja, dla rozpoznania w Europie uzdrawiaiących iey własności. Kolumbianie przypisuią iey więcey skutkow niżeli korze Chinskiey.

Okręt Arundel przybył z południowey Ameryki z sztabami srebra w wartości 400,000 Fs.

W przeciągu 14 dni umarło siedmiu cieślow i dwóch pilarzów, którzy przy obrabianiu na warsztacie Plimouskim drzewa Afrykańskiego Teak skaliczyli się, a kilkunastu leżało umieraiących. Chirurg Bell rozbierał zwłoki iednego z zmarłych, i zadrasnąwszy się o kość, umarł w kilka dni potem.

— D. 2 —

Urzędowe doniesienia z Cap-Coast-Castle o zdarzeniach w tamteyszey naszey posiadłości nie są tyle pocieszaiącemi, ile udzielone wczoray prywatne. Zawiera one w treści: Do dnia 22 Lipca zostawaliśmy w ciągłey niespokoyności, którą iednak przybyły okręt Wiktory poniekąd uśmierzył. D. 22 tak dalece natarł nieprzyiaciel, iż przednie nasze straże cofnąć się do miasta musiały. Kapitan Scott, pierwszy iego adjutant Rosenberg i wielu officerow i lud wysiedli z okrętu na ląd dla bronienia twierdzy. O godzinie w pół do 3ciey przybył nieprzyiaciel pod miasto, które z rozkazu Pułkownika Sutherland zapalone zostało, iako iedyny sposob uratowania twierdzy, nie zostawuiąc nieprzyiacielowi schronienia przeciw naszem bateryiom. Kobiety i dzieci uciekały kupami do twierdzy, nieprzyiaciel stał na wystrzał z działa i nie zdawał się mieć ochoty do przypuszczenia attaku. Tak stały rzeczy do 4 Sierpnia, poki okręt Tedyda nie nienadszedł z pożądanym posiłkiem. Dzielność i czynność P. Phillimore zasługuią na wielką pochwałę. Od dnia tego aż do 10 otrzymaliśmy posiłki z Accra i czyniliśmy przygotowania do powszechnego uderzenia na nieprzyiaciela. Dnia 22 przednia straż twierdzy uderzyła na nieprzyiaciela w północney stronie, ale gdy obskoczoną została, przybył iey na pomoc Porucznik Swanzey, który śmiertelnie raniony został. Aschantowne czynili naywiększe usiłowania do ucięcia mu głowy, przez co stała się bitwa powszechną; trzy nasze oddziały woyska walczyły aż do godziny 3 po północy. Nieprzyiaciel zostawił na placu boiu 600 zabitych; lecz niestety zginął pułkownik Sutherland, którego zwłoki włożone zostały na okręt Tedyda, dla przewiezienia ich do Europy. Podpułkownik Grant obiął po nim dowodztwo.

P. Neale i Kapitan Gordon, członki towarzystwa bibliynego w Londynie, usiłowali w Kork podobnez towarzystwo dla Irlandyi utworzyć, lecz im się zamysł nie udał.

Napowietrzny Żeglarz Sadler przy spuszczaniu się po 31 żegludze mocno skaliczony został.

Pułkownik Stanhop darował P. Ryan dziennik i własnoręczne listy Lorda Biron.

Z Bruxelli d. 4 Października.

Rada stanu miała d. 31 z. m. ostatnie posiedzenie w Hadze; d. 18 rozpocznie tu znowu swoie prace.

Przybyli tu sprawuiący Austryiackie interessa przy Dworze naszem, Kaiserfeld i Poseł nasz przy Seymie związku Niemiec-

kiego Hr. Grüner. — Poseł Angielski przy Dworze naszem, Lord Granvlle w podróży swey do Londynu przeiechał d. 1 b. m. przez Gendawę.

Tuteysza Gazeta Wyroczni twierdzi, że N. Król Francuzki będzie niezadługo w Reims namaszczony, do czego poczynione iuż są przygotowania.

Oprócz Gubernatora Henegau, P. van der Fosse, ktory iak wiadomo udał się do Paryża, dla obiśnienia naszego Posła względem zawrzeć się maiącego handlowego traktatu, poiedzie tam ieszcze w tym celu P. Netscher, referendarz w Ministerstwie handlowym.

Uczone towarzystwo w Harlem wydało następuiący rok 21 zapytań do rozwiązania, a między innemi następuiące: „Jak poznać można bez zawikłanego chemicznego rozbioru wino czerwone Bordeaux: czyli iest prawdziwe i bez mieszaniny i iakie są własności mieszanin używanych do fałszowania takowego wina? Jak zwłaszcza szkodliwe zdrowiu mieszaniny dadzą się odkryć?„

Tuteyszy Kommissarz policyi Leben który za samowolne uwięzienia przed sąd przysięgłych pociągniony był, został onegday za niewinnego uznany.

Od granic Tureckich d. 16 Września.

Korweta przeznaczona do zawiezienia Ces. Rossyyskiego Posła, P. Ribaupiere, do Stambułu, przybyła do Odessy. Sprawuiący Angielskie interessa P. Turner przybył d. 28 Sierpnia do Stambułu.

W Zante rozchodziła się wieść, że Xżę Maurokordato prześladowany od rodaków uiechał z Missolungi do Anatoliko. — W Atenach wychodzi teraz nowa Gazeta pod tytułem: Ephemerydy.

Z Szwaycaryi d. 27 Września.

Margr. de Moustier złożył d. 18 b. m. rządowi ligi Szwaycarskiey list wierzytelny iako nowy Francuzki Poseł.

Poseł Neapolitanski, Xżę Cavello, przeiechał d. 12 b. m. przez Lucernę do pomnieyszych Kantonów. Z Nidewalden i Uri zawrzeć miał kapitulacyią na iedną kompaniią Szwaycarow na żołd. Z Kantonem Szwic nie zaszła ugoda na warunki.

Z Drezna d. 29 Września.

J. C. W. Wielki Xiążę Rossyski Konstanty przybył tu d. 25 b. m. i jadł tego dnia obiad u NN. Królestwa. Xiężna Łowicka, iego Małżonka, przybyła tu także i iak twierdzą zabawi tu przez całą zimę dla utwierdzenia zdrowia swoiego.

Tayny Radca Könneritz mianowany iest Posłem naszem przy Kr. Hiszpańskim Dworze, a wakuiące po nim jeneralne dyrektorstwo teatru Dworskiego &c. otrzymał Szambelan i Łowczy Lüttichau.

Dwor zawdział po zmarłym Królu Francuzkim na 4 tygodnie żałobę.

Jutro opuszczą NN. Królestwo letnie mieszkanie w Pillnitz i powrócą do stolicy tuteyszey, poczem Xżę Maxymilian z córką swoią przedsięweźmie d. 4 Października podróż do Florencyi i Madrytu, dla odwiedzenia swych córek owdowiałey Wielkiey Xiężny Toskańskiey i Królowey Hiszpańskiey.

Z Hildburghausen d. 4 3 Października.

Xżę Sasko-Meinungen nadał pod d. 4 Września kraiowi swemu stanową konstytucyią. Dwadzieścia ieden z członków

będzie w równey liczbie obranych z stanu rycerskiego, mieysk ego i włościańskiego na Seym. Oprócz tego z każdego tych stanów wyznaczy panuiący Xżę po iednym deputowanym, z których wybrany z stanu rycerskiego będzie razem Marszałkiem Seymu, ieżeli dwie trzecie części Seymu nie będą się przeciw temu protestować. Każdy z deputowanych stanu mieyskiego posiadać musi przynaymniey 300 ZR. rocznego dochodu, a stanu włościańskiego 6 morgów gruntu. Panuiący Xżę może bez dania przyczyny odmówić zatwierdzenia uchwały Seymu.

Z Włoch d. 24 Września.

Nad budową wspaniałego kościoła, który zmarły Canova w oyczystym swoim miescie kazał wystawić, ma teraz brat iego Sartoryus Canova dozor, i dzieło to kunsztu będzie w krótce ukończone.

List z Wenecyi pod d. 15 Września zawiera następuiące szczegoły o zaszłey d. 19 i 20 Sierpnia pod Samos bitwie: D. 19 Sierpnia wysiadło na Samos 10.000 Turkow, i wszyscy wycięremi zostali, ponieważ Kapitan Basza będąc przez flotę Grecką zatrudniony, niemogł mi dać po nocy. — Grecy utracili wszystkie swoie palne statki, ale dopięli niemi celu swoiego. Utracili także 3 zbroyne brygi, a co dla nich nayboleśniey odważnego Kanari. Lecz Turcy utracili okręt admiralski, ktory Kanari zapalił i na powietrze wysadził, tudzież 94 fregat, korwet i brygów, które spalone, zatopione lub zabrane zostały. Taki iest koniec wielkiey tegoroczniey morskiey, wyprawy i sądziemy, iż takiż los czeka flottę Egipską. Angielski okręt, swiadek bitwy, przywiozł tę wiadomość do Korfu. (List z Florencyi pod d. 18 b.m. twierdzi, iż rząd Joński doniósł urzędownie o morskiem tem zwycięztwie Posłowi Angielskiemu w Florencyi. Ztem wszystkiem poźnieysze dopiero doniesienia wyiaśnią prawdę względem tego zwycięztwa.)

Z Kopenhagi d. 2 Października.

Pułkownik Scholten uwolniony został od swoiego urzędu kapitana miasta St. Thomas, i Kapitan St. Claire Deville otrzymał ten urząd. Kapitanowi zaś miasta St. Jean, P. Uscher, udzielony został stopień kapitana.

Na ogólnem zgromadzeniu Azyiatyckiey handlowey kompanii d. 23 z. m. odczytany został bilanz rozchodu i przychodu do 11 Kwietnia r. b.

Admirał Sneedorf, naczelnik korpusu kadetow morskich, tak mocno choruie, iż odstąpili go już lekarze.

Sławny nasz ziomek, filozof natury Stefens, bawi tu teraz.

Bawiący tu teraz Professor Grecki, nazwiskiem Lusignan, mieni się bydź podług swey jenealogii pochodzącym w prostey linii od dawnych Królow Jerozolimy.

Na końcu zeszłego miesiąca eskadra Rossyyska z liniowego okrętu i 3 fregat złożona, opuściła nasze przedpolcie i popłynęła do Kronstadtu.

Z Sztokolmu d. 28 Września.

D. 25 b. m. NN. Królestwo z Drottningholm do stolicy tuteyszey. Dnia poprzedzaiącego dotychczasowy sprawuiący interessa Austryackie, Hr. Colloredo, miał u J. K. Mci posłuchanie po-

żegnania, a następca iego, Hr. Woyna, wstępuie.

Szambelan, Baron Lagerheim, powróci tu wkrótce z Wiednia, dla objęcia naczelnictwa w wydziale Ministerstwa spraw zagranicznych.

Naczelnik Dworu Królewica Następcy tronu, Hr. Adelswärd, poiechał do Norwegii, dla towarzyszenia Krolowicowstwu Ichmość w powrocie do Szwecyi na początku przyszłego miesiąca.

W pierwszych 3 miesiącach roku bieżącego przybyło do Alexandryi w Egipcie 14 Szwedzkich okrętów.

Wzmiankowana niedawno handlowa wyprawa do południowey Ameryki wkrótce odpłynie. Zbudowany niedawno w Karlskronie bryg, wyładowany Szwedzkiemi rękodzielnemi towarami, a mianowicie stalowemi i żelaznemi, tamże się uda. Oprocz Domu kupieckiego Wolfa, należą do powyższey wyprawy między innemi: bracia Hrabiowie Rosen i Jenerał major Burenstam.

— Dnia 1 Października. —

Hr. Wetterstädt, Minister spraw zagranicznych powroci tu d. 8 z Finspäng.

Sekretarz poselstwa Croneberg poiechał do Wiednia, dla sprawowania tam naszych interessow.

W tym tygodniu przybył tu goniec Francuzki z doniesieniem o śmierci Króla Ludwika XVIII i wstąpieniu na tron Karola X. Dwor zawdział żałobę po pierwszym na 4 tyg dnie.

Z Sztuttgardu d. 25 Września.

Dziś rano nowy Poseł Xięcia Elektora Heskiego, P. Meyerfeld, miał zaszczyt oddać J. K. M. list wierzytelny.

Radca stanu Schmidlin, tymczasowy naczelnik wydziału spraw wewnętrznych, mianowany został radcą stanu.

Podług listów z Kassel zostaiący przy tamteyszym Lombardzie, brat byłego Dyrektora policyi Manger, odebrał sobie życie. Zdarzenie to wielkie zrobiło wrażenie z powodu sprawy przeciw iego bratu.

Z Rzymu d. 30 Września.

Na odbytym d. 27 b. m. w pałacu Watykańskim Konzystorz mianował Oyciec S. Kardynałami: Arcybiskupa Medyiolańskiego, X. Hr. Karola Kajetana Gaisruk; Arcybiskupa Ewory w Portugalii, X. Patrizio da Silva, i byłego Biskupa w Saluzzo (w Piemoncie) X. Karola Ferr. della Marmora. Na tymże Konzystorzu uznanemi zostali: X. Franciszek de Paulo Pischtek, kanonik katedry Pragskiey iako Biskup *in Partibus Azotu* Sufraganem Pragskim, i X. Franciszek Xawery Zglenicki Kanonik Katedralny Krakowski i Officyał, iako Biskup *in partibus Gortynny* Sufraganem Krakowskim, tudzież wielu nowo mianowanych Biskupów Hiszpańskich.

Z Bagdadu d. 18 Lipca.

Lękamy się nowey woyny z Persyią, gdyż, iak mówią, Xżę Abbas Mirza nie chce na traktat pokoiu zezwolić poki mu Basza tuteyszy pewney i znaczney nie wyliczy summy. Basza nasz nazwiskiem Dawond nie iest wcale w chęci uczynić zadosyć temu żądaniu, i obustronne woyska maią iuż bydź w gotowości do drogi. Kilkanaście batalionow poszło iuż ztąd do Kurdistanu. Turcy osadzili miasto Sulomanir, które Persi sami opuścili. To powiększy bardziey w śnię.

Podług poźnieyszych doniesień miał Abbas Mirza na czele 20,000 ludzi do Kurdistanu wkroczyć.

DODATEK
DO № 84.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 20 PAŹDZIERNIKA 1824 roku we SRODĘ.

Z Wiednia d. 12 Października.

J. C. Wysokość Arcyxiążę Franciszek Karol wyiechał ztąd wczoray rano, w towarzystwie Wielkiego swoiego Marszałka Hr. Goes. dla przyięcia iadących do tuteyszey stolicy NN. Królestwa Bawarskich, z Królewną Zofiią, wysoką iego Narzeczoną, i dwiema innemi Królewnami, w Lambach w wyższey Austryi.

ROZMAITOŚCI.

Wychodzące w Warszawie pismo: "Rozrywki dla Dzieci," zawiera w sobie, co następuie: — "Kilkanaście lat temu, w czasie powszechnego niedostatku, dobroczynny ieden Pan przechadzał się po publicznym ogrodzie. Już była późna wieczorna godzina, miał więc służącego z sobą, ale ten stał o podal. W tem obdarty nędzarz stawa przed nim, przykłada mu pistolet do piersi i mówi: Day mi pieniędzy, albo ci życię odbiorę. Mówiąc te słowa drżał cały, i widać po nim było, że nie wprawny do podobnych napaści. Zleś się udał, (odpowiedział mu Pan) właśnie w tey chwili 2 złote mam tylko przy sobie, te weź. Wziął ie chciwie nędzarz i poszedł. Idź nieznacznie za nim, (powiedział ów Pan do służącego) uważay co zrobi, gdzie póydzie? Usłuchał służący, widział iak złodziey przeszedłszy ulic kilka wstąpił do sklepiku, kupił chleba, a potem udał się do nędznego dworku i wszedł po drabinie pod strych. Tam słychac było pisk kilkorga dzieci; nędzarz cisnął na ziemie chleb kupiony i powiedział z boleścią: iedzcie, iedzcie, nasyćcie się choć raz, oto chleb, który drogo oyca waszego kosztuie. Po tych słowach obiły się razem o uszy służącego łkania kobiety i krzyk radosny dziatek; wskroś przeięty, odszedł, wrócił do Pana i opowiedział mu wszystko. Ten wstał nazaiutrz przed świtem i kazał się do tego dworku zaprowadzić. Przededrzwiami stróż zamiatał ulicę. Kto tu mieszka pod strychem? spytał go się. Biedny szewc (odpowiedział stróż) dobry człowiek ale bardzo ubogi; a ma żonę i sześcioro dzieci. Pan poszedł na górę. Słysząc kogoś idącego, szewc drzymaiący ieszcze na barłogu, zerwał się i poznał od razu tego, którego wczoray napastował w o-

grodzie. Rzucił mu się do nóg, i błagał o przebaczenie, zaklinał, żeby go do prochowni nie wzięto. „Cicho bądź, cicho, (odpowiedział mu mąż dobroczynny) nie w tym celu ia tu przyszedłem. Chcę cię tylko ostrzedz poki czas ieszcze, że źle się bierzesz do chleba, bo nay większa nędza zbrodni nie usprawiedliwia; ale ponieważ widzę, żes do niey ieszcze nie nawykł, daię ci 00 złotych, kup skór i czego do twego rzemiosła potrzeba, pracuy a zobaczysz, że wyżywisz uczciwie i żonę dzieci. Spełniła się wróżba dobroczynnego człowieka, iedną iałmużną, całą uszczęśliwił rodzinę. „

Dziennik Dobroczynnosci wychodzący w Wilnie, donosi, że w Syberyi dla dopełnienia obrzędow religiynych Katolickich iest 6 Xięży, wszyscy Polacy zakonu Bernardyńskiego, iako to: w Gubernii Irkuckiey, na granicach Chin, 1) Superior X. Modest Romaszkiewicz, 2) X. Anastazy Ignatowicz, 3) X. Bernard Masłowski; w Guberni Tomskiey: 4) Superior X. Jakób Jurewicz, 5) X. Remigiusz Apanasewicz, 6) X. Juwencyusz Łakis. — Jenerał-Gubernator w Irkucku P. Łapiński, z pochwałą wspomina w rapportach swoich o tych duchownych i o przykładney ich gorliwości w pełnieniu pasterskiey posługi, dla którey ochotnie i z naywiększą Chrześcijańską gorliwością zwiedzaią nayodlegleysze okolice obszernych Guberniy.

W iednym z Dzienników Niemieckich (pisze Gazeta Poznańska) czytamy co następuie: — „W Warszawie w archiwum rodzinnem Raczyńskich znaleziono listy Wielkiego Króla Polskiego Jana Sobieskiego (Jana III) ktory w roku 1683 dał odsiecz oblężonemu przez Turków Wiedniowi i okazał się w wysokim stopniu bohaterem i znawcą sztuki woienney, do małżonki iego Maryi Kazimiry. Listy te, wyszłe teraz drukiem, wystawiaią tego bohatera i iako człowieka w naykorzystniejszem świetle i zawieraią wiele ciekawych rzeczy o iego chwalebney wyprawie woienney. „

Drugi Numer Dziedzilii, pisma peryodycznego wychodzącego w Płocku, pod redakcyią tamecznego Professora A. Zdżarskiego, między innemi zawiera mowę pochwalną mianą przy wyprowadzeniu zwłok Jana Sobieskiego z Wilanowa, do grobu Królów Polskich w Krakowie, z następuiącym wstępem: — "Szanowne zwłoki woiownika spoczywały w Wilanowie, nadeszła chwila, w którey do grobu Królow przeprowadzić ie miano. Tłumy rycerstwa i ludu, otoczyły po raz ostatni drogie szczątki bohatera i Króla. Jeden z woiownikow, który w boiach dzielił z nim niebezpieczenstwo i sławę, występuie i tak przemawia: — "Obywatele i Rycerze! Krotko mówić będę o Sobieskim; samo wspomnienie tego Bohatera w całym blasku iego chwałę wystawia. Doyść do tronu iedynie drogą zwycięztw i tryumfow, w obronie oyczyzny, iest zaszczytem i chwałą — Tą drogą dostąpił Sobieski berła wolnego narodu, tą osiadł starożytny tron Piastow i Jagiełłów; tą uniesmiertelnił pamięć swoię. Jeszcze brzmiała Polska imieniem Zołkiewskich, ieszcze dawały się słyszeć młodemu Janowi pryyiemne odgłosy pochwał Chodkiewicza, które umysł iego zapaliły żądzą chwały; gdy szanowny oyciec znany z męztwa na polu Marsa, z cnót w obywatelstwie, z nauk w świecie uczonym, wysyła go na zwiedzenie obcych kraiów. Przybywszy

Jan do Konstantynopola. stara się poznać obyczaie, sposob woiowania swoich potem naywiększych nieprzyiaciół, i tę olbrzymią wielkość, która była postrachem Chrześciian, tylko przesadzoną widzi. Miłość oyczyzny, nie pozwalała mu dokończyć podroży, powraca na iey obronę, stawa w nieustraszonych szeregach nieśmiertelnego Czarneckiego, towarzyszy mu, wspiera go w boiach radą i orężem; powierzonemi sobie zastępami, choć nie licznemi, gromi nieprzeliczone tłumy nieprzyiacioł, za co wdzięczna Polska, uwieńczaiąc iego zasługi i trudy, powierza mu buławę po Potockim. Wkrótce Mahomet IV z licznemi hordy naieżdża Polskę; naród zakłocony domowemi niesnaskami, mniey uważał na wielkość nadchodzącego niebezbieczeństwa. Sobieski, powodowany miłością oyczyzny, zbiera, ile może, woyska, na ktorego utrzymanie większą część maiątku łożył, odpiera naiezdców; nie maiąc iuż czem narod dzieł iego wynagrodzić, ofiaruie mu berło. Drżał Wiedeń, drżała przerażona Europa przed Ottomańskim mieczem, na gruzach Germanii miał stanąć groźny znak połxiężyca; głosem ludzkości powołany Sobieski, staie z mężnemi zastępami na pobrzeżach Dunaiu; rozpędza hordy zaiadłe, wspiera zgnębione ludy, i na zawsze niszczy przewagę Turcyi na wschodzie. — Już ten mąż wielki, ten obywatel prawy, przeszedł krótką drogę, ktorą na tey ziemi przebyć mu dozwoliła Opatrzność; brzmiał za życia, brzmieć będzie wiecznie odgłos iego czynów. Bo któż z śmiertelnych może sobie zapewnić trwalszą pamiątkę nad oswobodziciela pokoleń ludzkich od zgubnego iarzma? Cóż może mieć większe prawo do niey nad prawdziwy heroizm? Lecz byłby skażony pochlebstwem czysty głos prawdy, gdybyśmy uwielbiając dzieła heroizmu, dzieła Krola i woiownika, pominęli błędy człowieka. Sobieski nie zebrał dla siebie i dla oyczyzny tych owoców, które obiecywała pomyślność iego oręża. Bohater na polu Marsa, stracił męztwo i stałość w pokoiu. Przepuśćmy iednak słabości człowieka dla cnót woiownika — Jeżeli szczęście, które towarzyszyło Janowi III wśrod boiow, nie uwieńczyło iego zawodu politycznego w pokoiu; ieżeli nie zrobił dla Polski tego, co przy nabytey chwale i potędze mogł zrobić, niech go wymówi stan nieszczęśliwy narodu. To więc, co nieuważnie pominął, weźmy za winę czasów, a uwielbiaymy sławę, którą po nim w dziedzictwie odebraliśmy. — Zwycięztwo pamiętne pod Chocimem, dało mu koronę, obrona Niemiec i całey Europy, dała mu nieśmiertelność. Pamięć Polski, z pamięcią Sobieskiego połączona, wieki przeżyie; a chociażby zniknąć kiedy miało wspomnienie bohaterstwa i cnoty; wśrod milionow świateł n ebieskich imie Sobieskiego, imie wybawcy Wiednia daleka potomność z podziwieniem czytać będzie.,,

Dnia 18 i 19 *Października* 1824 *r.*

Cena Zbóż rożnego gatunku na Targu w Krakowje sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	10	15	10	6	9	—	8	—
— *Zyta*	6	15	6	—	5	15	5	—
— *Jęczmienia*	5	—	4	15	4	10	4	—
— *Owsa*	3	15	3	12	3	6	3	—
— *Jagieł*	14	15	14	—	13	—	12	—
— *Grochu*	6	—	5	24	5	15	5	—
— *Rzepaku*	15	—	14	—	13	—	12	15

LOTERYIA KRAIOWA.

W 108 Ciągnieniu dnia 20 Października r. b. w przytomności osob od Rządu do tego wyznaczonych. wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

8. 64. 75. 36 25.

Przyszłe 109 Ciągnienie dnia 27 Października r. b. przypada.

Teatr Narodowy.

Jutro we Czwartek d. 21 Październ: r. b. dnia będzie reprezentacyia Komedyi w 3 aktach nigdy tu niewidzianey z dzieł Merciera przez W. Bogusławskiego na ięzyk polski przełożoney: *Taczka Octciarza.*

UWIADOMIENIE.

Notaryusz Pszczółkowski, uwiadomia Szanowną Publiczność, iż przeniósł swe mieszkanie i Kancelaryią w głowny Rynek pod Liczą 16 do kamienicy Szarą zwaney, od frontu na drugie piętro.

UWIADOMIENIE.

Podpisany przeniósł się z mieszkania Nro 199 pod Nro 89 do kamienicy P. Masłowskiego w tey samey ulicy Grodzkiey w Krakowie od dnia 1 Września 1824 roku.

Michał Stachowicz.

DONIESIENIA.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu Uskuteczniaiąc Uchwałę Senatu Rządzącego z dnia 30 Września r. b. Nr. 3704 zapadłą podaie ninieyszem do publiczney wiadomości, iż w dniu 12 Listopada r. b. o godzinie 10 ranney odbywać się będzie w Biorach Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi publiczna Licytacya na dostarczenie kamienia grubego na potrzebę miasta siąg 300 zacząwszy od ceny pierwszego wywołania Złp. 17 gr. 15. Każdy przeto powyższey dostawy podeymuiący się, w dniu i mieyscu wyżey wspomnionym znaydować się zechce, gdzie za naynižszą cenę proponuiący, Entreprysę tey dostawy przyznaną sobie mieć będzie. — W Krakowie d. 12 Października 1824 r.

Senator Prezyduiący
Trzciński.
Konwicki Sekr: Wydziału.

Licytacyia Fantów w Komorach Banku Pobożnego zastawnych, kleynotowych od dwóch lat, Sukiennych roku i sześć niedziel do 31go Lipca r. b. rachuiąc niewykupionych, zacznie się w kamienicy Brackiey na Sienney ulicy pod Nrem 53 dnia piętnastego Listopada r. b. od godziny 9tey zrana aż do 1wszey; Osoby chcące wykupić swe fanty, aby nie były sprzedane na licytacyi maią się przed tym terminem udać do Banku Pobożnego.

Dan na Sessyi Brackiey d. 1 Października 1824 r.

Piekarski, S. B.
Bugayski, Sekretarz.

Niżey podpisany ma honor donieść, iż będąc osobiście na ostatnim iarmarku w Lipsku, sprowadził do swego magazynu w Sukiennicach będącego znaczną partyą Sukien, Kazimirów, Double brochów tak gładkich iako i w pasy, Wigoniow, Circassów i t. d. w roznych gatunkach i kolorach, z pierwszych fabryk Francuzkich i Niderlandzkich; co wszystko za mierną i rzetelną cenę (á prix fixe) sprzedawać ofiaruie. — W Krakowie d. 19 Października 1824.

Kaietan Fuchs.

Niżey na podpisie wyrażony, będąc dotąd w handlu Star. Markusa Pinkusa, z którego oddaliwszy się, sprowadził teraz z Lipska różne towary bławatne, płotno Szwaycarskie i Hollenderskie, chustki, szale, bieliznę stołową, i inne w naylepszym gatunku towary, ma honor donieść Szanowney Publiczności: że osobny handel swóy założył w mieście Żydowskim przy ulicy Szerokiey w domu pod L. 72 w którym wzmiankowanych wyżey artykułów w naytańszey cenie, każdego czasu dostać można. — W Krakowie d. 18 Października 1824.

Herszel Koplik.

Ktoby sobie życzył kupić Włok na Ryby dostanie go w Ulicy S. Jana N. 485.